

Tämä on rinnakkaistallennettu versio alkuperäisestä
julkaisusta.

Tämä on alkuperäisen julkaisun final draft -versio.

Käytä viitatessasi alkuperäistä julkaisua:

**Laaksonen, C. & Kummel, M. 2024. Terveystoimintakoulutus 100 vuotta! Terveystoimintatyö yhtä
ajankohtaista kuin aikaisemminkin. Turun Sanomat, Puheenvuoro 16.10.2024.**

URL: <https://www.ts.fi/puheenvuorot/6461054>

Kaikki julkaisut Turun AMK:n rinnakkaistallennettujen julkaisujen kokoelmassa Theseuksessa ovat
tekijänoikeussäännösten alaisia.

Rinnakkaistallenteisiin liittyvät tiedustelut: julkaisutiedonkeruu@turkuamk.fi

Camilla Laaksonen, Maika Kummel: Terveystenhoitajakoulutus 100 vuotta! Terveystenhoitotyö yhtä ajankohtaista kuin aikaisemminkin

Turun Sanomat
16.10.2024 8.00

Jokainen suomalainen kohtaa jossakin vaiheessa elämäänsä terveystenhoitajan; äitiys- ja lastenneuvolassa, koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa, työterveyshuollossa, kotihoidossa ja monessa muussa ympäristössä. Terveystenhoitajat työskentelevät eri ikäisten ja erilaisissa elämäntilanteissa olevien yksilöiden ja yhteisöjen terveyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Tämän päivän terveystenhoitajat valmistuvat ammattikorkeakouluista ja heidän tutkintonsa sisältää myös pätevyyden toimia sairaanhoitajana. Koulutus on EU-direktiivien mukaista, kestää neljä vuotta ja on laajuudeltaan 240 opintopistettä.

Terveystenhoitajakoulutusta, alkujaan terveystsisarkoulutusta, edelsi yleinen lääketieteen, sairaanhoidon ja yhteiskunnan kehittyminen. Ensimmäinen koulutettu lääkäri palkattiin Suomeen, Turun Akatemiaan vuonna 1641.

Vähitellen lääkärikunta kasvoi ja Suomen ensimmäinen sairaala, Turun lääninsairaala, perustettiin vuonna 1759. Vaikka sairaalat Suomessa yleistyivätkin 1800-luvulla, oli edelleen tavallista, että sairaanhoitoa harjoittivat muun muassa papit, lukkarit, kuppaajat, kätilöt ja rokottajat.

Suomen sairaanhoitajakoulutuksen käynnistyttyä, 1860-luvulla, yleistyivät kiertävät sairaanhoitajat. Sairaanhoitajakoulutuksen käynnistäminen Suomessa vuonna 1867 liittyi vahvasti naisten yhteiskunnallisen aseman paranemiseen ja mahdollisuuteen kouluttautua. 1800-luvun puolivälissä naisille avattiin mahdollisuus ammatilliseen kouluttautumiseen ja 1870-luvulla ,erikoisluvalla, myös yliopistossa, ensimmäisenä lääketieteellisessä tiedekunnassa.

Merkittävät lääketieteen havainnot, kuten bakteerien ja hygienian osuuden ymmärtäminen tartuntojen ehkäisemisessä ja sairaanhoitotyön kehittyminen tukivat terveyssisarkoulutuksen syntyä 1900-luvun alussa.

Vuosisadan alkukymmeninä Suomi oli köyhä, kolmen miljoonan asukkaan maatalousyhteiskunta, jossa lapsikuolleisuus oli niin yleistä, että lähes jokainen perhe, vähintään kerran, yleensä useammin, joutui sen kokemaan. 1920–1930-luvulla joka 10. Suomessa syntynyt lapsi menehtyi alle viisivuotiaana.

Syksyllä 1924 käynnistyi Suomessa terveyssisarkoulutus, johon yhdistyi kolme, 1900-luvun alun lyhyempää koulutusta: Tuberkuloosihoitajatar, Huoltosisarkoulutus, sekä Kouluhoitajatarkurssi.

Terveyssisarkoulutuksen suunnitteluun osallistuivat 1920-luvun merkittävät vaikuttajat: **Sophie Mannerheim, Arvo Ylppö** ja **Venny Snellman**. Terveyssisarkoulutus sai vahvasti kansainvälistä vaikutusta Euroopasta (Saksa, Englanti, Ranska) ja Yhdysvalloista, jossa oli ymmärretty terveyden edistämisen ja ehkäisevän terveydenhoitotyön merkitys yhteiskunnallisen kasvun ja vakauden rakentajana.

Terveyssisarkoulutus kesti aluksi kuusi kuukautta ja sisälsi teoriaopetusta ja harjoittelua. Alkuaikoina oppiaineina olivat muun muassa tuberkuloosin ehkäisy, lasten ja äitien hoitotyö, terveysoppi, asunthygienia, kouluhäiriöt, sielutiede ja pedagogiikka, sekä tilitykset ja rahanhoitotavat.

Nykyaikainen terveydenhoitajakoulutus on kehittynyt monen vaiheen kautta. Koulutetuilla terveydenhoitajilla on iso merkitys siinä, että Suomessa syntyy tänä päivänä maailman terveimmät lapset ja äitiyskuolleisuus on maailman matalinta.

Koronavirus muistutti meitä terveyden edistämisen ja tartuntatautien ehkäisemisen välttämättömyydestä.

Erilaisten terveysongelmien ja muiden haasteiden moninaistuessa ja ympäristön muuttuessa yhä ennakoimattommiksi, on terveydenhoitotyö vähintään yhtä ajankohtaista kuin aikaisemminkin. Terveydenhoitotyön ydin, terveyden edistäminen, on niin yksilön, yhteisön, kuin yhteiskunnankin hyvinvoinnin perusta.

Paljon Onnea Terveydenhoitajakoulutus 100 vuotta!

Kirjoittajat: Camilla Laaksonen, terveydenhoitaja, TtT, Koulutus- ja tutkimuspäällikkö, Turku AMK; Maika Kummel, terveydenhoitaja, FT, Koulutusvastaava, Yliopettaja, Turku AMK.